

SPIS TREŚCI

Rozdział 1. Patomorfologia wątroby — Zdzisław Lewicki	13
Budowa mikroskopowa i submikroskopowa wątroby	13
Zrazik wątrobowy	13
Gronko	13
Śródbłonek zatok	15
Komórki Browicza-Kupffera	15
Lipocyty wątroby	16
Hepatocyty	16
Cytoplazma	16
Siateczka gładka	17
Siateczka szorstka	17
Aparat Golgiego	17
Lizosomy	17
Mikrociała gęste	18
Mitochondria	18
Jądro hepatocytu	18
Rybosomy	19
Białka włókienkowe	19
Glikogen	19
Tłuszcze	19
Barwniki	20
Układ żółcionośny	20
Morfologiczne wykładniki uszkodzenia wątroby	21
Zwyrodnienie hepatocytów	21
Martwica wątroby	22
Zaleganie bilirubiny	23
Złogi hemosyderyny	23
Odnowa wątroby	24
Zarys patomorfologii szczegółowej wątroby	25
Zapalenia wątroby	25
Uszkodzenia toksyczne wątroby	32
Marskość wątroby	34
Zaburzenia przepływu krwi przez wątrobę	37
Przemiany bilirubiny i jej wydzielanie	39
Zaburzenia wydzielania żółci	41
Stłuszczenie wątroby	43
Wątroba w zaburzeniach przemiany żelaza	45
Genetycznie uwarunkowane zaburzenia metabolizmu powodujące zmiany w wątrobie	46
Nowotwory wątroby	48

Rozdział 2. Wydzielanie żółci — <i>Jadwiga Kuska</i>	55
Morfologiczne aspekty procesu tworzenia i wydzielania żółci	55
Dobowe wydzielanie żółci	56
Skład żółci i mechanizmy wydzielania składników żółci	57
Kwasy żółciowe	57
Fosfolipidy	58
Cholesterol	58
Bilirubina	59
Białka	60
Elektrolity	60
Enzymy	61
Wytwarzanie żółci przez hepatocyty	63
Ilościowa ocena produkcji żółci hepatocytowej	64
Wydzielanie żółci niezależne od kwasów żółciowych	65
Udział dróg żółciowych w kształtowaniu ilości i składu żółci	66
Regulacja wydzielania żółci	67
Wpływ autonomicznego układu nerwowego	67
Wpływ ukrwienia wątroby na cholerezę	68
Regulacja hormonalna wytwarzania i wydzielania żółci	68
Rozdział 3. Biosynteza i metabolizm kwasów żółciowych — <i>Stanisław J. Konturek</i>	70
Biosynteza i rodzaje kwasów żółciowych	70
Krażenie jelitowo-wątrobowe kwasów żółciowych	72
Pula soli żółciowych	74
Kwasy żółciowe we krwi	75
Udział kwasów żółciowych w trawieniu i wchłanianiu tłuszczów z jelit	77
Przemiany kwasów żółciowych w jelicie grubym	80
Kwasy żółciowe a kamica żółciowa	81
Rozdział 4. Zaburzenia hematologiczne w chorobach wątroby — <i>Sławomir Pawelski</i>	83
Niedokrwistość	83
Nadkrwistość	87
Zespół tzw. hipersplenizmu	88
Małopłytkowość	88
Zaburzenia hemostazy	89
Zmiany hematologiczne a zabiegi diagnostyczne i operacyjne w chorobach wątroby	94
Rozdział 5. Diagnostyka laboratoryjna chorób wątroby — <i>Franciszek Kokot</i>	95
Struktura wątroby	95
Czynność wątroby	96
Przemiana węglowodanowa	96
Przemiana lipidowa	97
Przemiana białkowa	98
Przemiana porfirynewa	101
Przemiana kwasów żółciowych	105
Przemiana hormonalna	105
Przemiana witamin	105
Przemiana metali śladowych	105
Gospodarka wodno-elektrolitowa i równowaga kwasowo-zasadowa	106
Testy diagnostyczne stosowane w chorobach miększu wątrobowego i dróg żółciowych	106

Biochemiczna diagnostyka chorób wątroby	107
Diagnostyka immunologiczna chorób wątroby	118
Testy świadczące o etiologii choroby wątroby	120
Testy świadczące o wewnątrzwątrobowym lub zewnątrzwątrobowym krą- żeniu obocznym	122
Inne badania diagnostyczne	122
Rozdział 6. Żółtaczk — <i>Marian M. Górski</i>	127
Przemiana bilirubiny	128
Wydalanie bilirubiny	129
Przemiana cholesterolu i geneza kwasów żółciowych	130
Hiperbilirubinemia	131
Diagnostyka żółtaczek	132
Podstawowe badania dodatkowe w stanach żółtaczkowych	135
Żółtaczk samoistne	140
Żółtaczk noworodków	140
Żółtaczk wywołane zaburzeniami sprzęgania (koniugacji) bilirubiny	140
Żółtaczk cechujące się zaburzeniami eliminacji barwnika	141
Rozdział 7. Wodobrzusze pochodzenia wątrobowego — <i>Franciszek Kokot</i>	143
Rozdział 8. Nadciśnienie wrotne — <i>Jerzy Szczerbań</i>	152
Rozdział 9. Encefalopatia wątrobowa — <i>Franciszek Kokot</i>	177
Encefalopatia w przebiegu przewlekłych chorób mięszu wątrobowego przebiegających z nadciśnieniem wrotnym	178
Encefalopatia w przebiegu ostrej niewydolności mięszu wątrobowego	188
Rozdział 10. Zespół wątrobowo-nerkowy — <i>Ryszard Brzozowski</i>	195
Rozdział 11. Wirusowe zapalenie wątroby — <i>Bertold Kassur</i>	208
Wirusowe zapalenie wątroby typu A	208
Wirusowe zapalenie wątroby typu B	219
Wirusowe zapalenie wątroby typu non A — non B	236
Rozdział 12. Toksyczne i polekowe uszkodzenia wątroby — <i>Ryszard Brzozowski</i>	242
Rozdział 13. Patologia wątroby w chorobach zakaźnych i pasożytniczych — <i>Piotr Boroń</i>	255
Odczynowość narządowo-wątrobowa w chorobach zakaźnych i pasożytni- czych	255
Udział wątroby w patologii klinicznej wybranych chorób zakaźnych i pa- sożytniczych	260
Choroby bakteryjne	260
Choroby wirusowe	264
Choroby grzybicze	264
Choroby pasożytnicze	265
Rozdział 14. Ziarniniakowate zapalenie wątroby — <i>Piotr Boroń</i>	268
Ziarniniakowate zapalenie wątroby w wybranych jednostkach chorobowych	272
Gruźlica narządowa wątroby	272
Sarkoidoza wątroby w chorobie Besniera-Boeck-Schaumanna	273
Ziarniniakowate zapalenie wątroby w brucelozie	274
Ziarniniakowate zmiany wątrobowe w mononukleozie zakaźnej	275
Ziarniniakowate zmiany wątrobowe w grzybicy (histoplazmozie)	275
Ziarniniakowate zmiany wątrobowe w toksoplazmozie	275
Ziarniniakowate zmiany wątrobowe a czynniki chemiczne i fizyczne	276
Rozdział 15. Przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby — <i>Krzysztof Krawczyński,</i> <i>Teresa Nazarewicz-de Mezer, Adam Nowostawski</i>	278
Etiologia i patogenez	278

Podstawowe elementy zmian morfologicznych	284
Postacie morfologiczne przewlekłych zapaleń wątroby	286
Klinika, różnicowanie i leczenie — <i>Bohdan Milewski</i>	293
Klinika przewlekłego zapalenia wątroby	293
Różnicowanie przewlekłych zapaleń wątroby	308
Leczenie przewlekłych zapaleń wątroby	309
Rozdział 16. Marskość wątroby — <i>Zbigniew Knapik</i>	315
Etiologia	318
Objawy kliniczne i zaburzenia ogólnoustrojowe w marskości	324
Przebieg i powikłania marskości wątroby	330
Diagnostyka w marskości wątroby	338
Rokowanie w marskości wątroby	343
Leczenie marskości wątroby	344
Marskość dysmetaboliczna	351
Pierwotna marskość żółciowa	351
Wtórna marskość żółciowa	355
Rozdział 17. Wątroba w chorobach metabolicznych — <i>Marian M. Górski</i>	359
Wątroba w cukrzycy	359
Glikogenozy	361
Typ I (choroba von Gierkego)	361
Typ II (choroba Pompego)	362
Typ III (choroba Cori)	362
Typ IV (choroba Andersona)	362
Typ VI (choroba Hersa)	363
Wrodzona nietolerancja fruktozy	363
Galaktozemia	363
Skrobia wica wątroby	364
Lipidozy	365
Ksantomatoza	366
Choroba Gauchera	366
Choroba Niemann'a i Picka	367
Porfirie	368
Porfirie erytropoetyczne	369
Porfirie wątrobowe	370
Hemochromatoza. Marskość barwnikowa	373
Idiopatyczna dziedziczna, wrodzona hemochromatoza	373
Hemochromatoza wtórna	376
Zaburzenia dotyczące przemian żelaza pozajelitowego endogennego	376
Choroba Wilsona. Zwyródnienie wątrobowo-soczewkowe	377
Rozdział 18. Układ sercowo-naczyniowy a wątroba — <i>Franciszek Kokot</i>	380
Czynność wątroby u chorych z przewlekłą zastoinową niewydolnością serca.	380
Wątroba zastoinowa przewlekła	380
Czynność wątroby w izolowanej przewlekłej niewydolności serca lewego	383
Czynność wątroby w ostrej niewydolności serca	383
Czynność wątroby u chorych ze wstrząsem, „Wątroba wstrząsowa”	384
Rozdział 19. Nowotwory wątroby i dróg żółciowych — <i>Tadeusz Koszarowski</i>	387
Nowotwory łagodne	387
Nowotwory złośliwe	387
Rak wątroby	387
Rak pęcherzyka żółciowego	390

Rak zewnętrznych dróg żółciowych	391
Przerzutowe nowotwory złośliwe wątroby	393
Rozdział 20. Wybrane zagadnienia z chirurgii wątroby i dróg żółciowych — <i>Jerzy Szerbań</i>	395
Podstawy diagnostyki chirurgicznej wątroby i dróg żółciowych	395
Przyczyny powstawania żółtaczek	395
Diagnostyka żółtaczek	395
Kamica pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych	400
Przewlekłe zapalenie pęcherzyka żółciowego	400
Ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego	400
Kamica przewodowa	403
Ostre zapalenie dróg żółciowych	404
Operacje na drogach żółciowych	404
Nowotwory złośliwe dróg żółciowych	407
Rak pęcherzyka żółciowego	407
Rak przewodu żółciowego wspólnego	407
Nowotwory wątroby	408
Rak wątroby pierwotny	408
Nowotwory wątroby przerzutowe	409
Łagodne nowotwory wątroby	410
Guzy wątroby łagodne	410
Ropień wątroby	410
Torbiel bąblowcowa	412
Urazy wątroby	412
Resekcja tkanki wątrobowej	415
Przeszczepianie wątroby	417
Rozdział 21. Choroby wątroby i dróg żółciowych u dzieci — <i>Tadeusz Zalewski</i>	422
Ostre choroby wątroby z nadmierną ilością bilirubiny wolnej	422
Żółtaczka fizjologiczna noworodków	425
Wrodzone hiperbilirubinemia (z przewagą bilirubiny niezwiązanej)	425
Nabyte żółtaczki	428
Powikłania wskutek nadmiaru bilirubiny wolnej u dzieci	428
Ostre zespoły przebiegające z nadmiernym stężeniem bilirubiny związanej we krwi	429
Żółtaczki miąższowe ostre	430
Żółtaczki zaporowe	433
Bezżółtaczkowe uszkodzenie wątroby u dzieci	437
Przewlekłe choroby wątroby	439
Zwrodnienie wątrobowo-soczewkowe (choroba Wilsona)	439
Zespół niedoboru alfa ₁ -antytrypsyny	440
Wrodzone zwłóknienie wątroby	441
Nowotwory i guzy wątroby u dzieci	442
Nowotwory złośliwe wątroby	442
Nowotwory łagodne wątroby	443
Torbiele wątroby	444
Ropnie wątroby	444
Rozdział 22. Choroby wątroby w okresie ciąży — <i>Witold Michałkiewicz, Zofia Fischer</i>	448
Czynność wątroby w ciąży	448
Żółtaczki występujące w przebiegu ciąży	450
Nawracająca wewnątrzwątrobowa żółtaczka cholestatyczna	450

Zatrucie ciążowe	451
Zółtaczka w przebiegu niepowściągliwych wymiotów ciężarnych	452
Ostry żółty zanik wątroby (tłuszczowa ostra wątroba ciążowa)	452
Zółtaczka współistniejąca z ciążą	453
Wirusowe zapalenie wątroby	453
Kamica żółciowa	453
Leki hepatotoksyczne	455
Choroby wątroby a ciąża	455
Rozdział 23. Odrębności terapeutyczne w geriatrici — <i>Marian M. Górski</i>	457
Rozdział 24. Choroby układu dróg żółciowych — <i>Kornel Gibiński</i>	461
Podstawowe wiadomości o systemie żółciowym	461
Diagnostyka dróg żółciowych	467
Choroby pęcherzyka i dróg żółciowych	474
Zaburzenia motoryki dróg żółciowych	474
Kamica żółciowa	476
Zapalenie pęcherzyka żółciowego	489
Kamica przewodowa	496
Zapalenie dróg żółciowych	498
Pourazowe choroby dróg żółciowych	501
Zespół po cholecystektomii	503
Nowotwory układu żółciowego	505
Nowotwory łagodne	506
Nowotwory złośliwe	506
Zakres norm badań biochemicznych stosowanych w chorobach wątroby i dróg żółciowych — <i>Franciszek Kokot</i>	512